

Stadsarkitektens oväntade skogsfynd!

Kring år 2020 sökte Uppsalas tidigare stadsarkitekt Jan-Erik Jansson ut i naturen. Han hade bytt ut stadsplaner och linjaler mot en tubkikare och tagit sikte på Ulleråkers lummiga skogsparti. Målet för dagen var enkelt: vårstäda en fågelholk inför häckningssäsongen.

Jan-Erik reste stegen mot en gammal tall. Den svajade till direkt. Han klev upp på första steget, men skogsmarken gav vika och stegen sjönk snett.

"Arkitektoniskt instabilt," konstaterade den erfarne stadsbyggaren och klev ner igen. För att hitta ett bättre och fastare underlag började han krasa med stöveln i mossan och jorden. Det sa *klonk*.

Det var inte det dämpade ljudet av en uppländsk gråsten, utan ett distinkt, metalliskt och ihåligt *klonk*.

Jan-Erik böjde sig nyfiket ner och började gräva med händerna. Upp ur den fuktiga myllan drog han inte ett gammalt skrotfynd, utan en sparbössa i äkta koppar.

Den hade mörknat av jorden. Trots decennier av fukt och jord gick det att uttyda den gamla inskriptionen på den koppargröna ytan: *Borgerskapet och enkehus i Uppsala*.

Det visade sig att bössan tillhört det anrika Borgerskapets Enkehus på S:t Johannesgatan. Någon gång under det dryga sekel som passerat – kanske under ett obehagligt ögonblick på 1800-talets senare hälft, eller under en kupp på 1900-talet – hade en tjuv lagt beslag på Borgerskapets välgörenhetsslantar.

Kanske tjuven i ren panik grävde ned bevismaterialet vid foten av tallen, gömde slantarna i fickan och försvann?

Där låg i alla fall sparbössan begravd i generationer. Världskrig kom och gick, staden Uppsala expanderade, Ulleråkers sjukhus förändrades och ovanför bössan flög generationer av fåglar helt ovetande om att de bodde ovanpå ett gammalt brottsverktyg.

Det krävdes till slut en stadsarkitekt med falkögon, en bitvis instabil stege och ett fågelskådarintresse för att Borgerskapets förlorade kopparbössa återigen skulle få se dagens ljus – och till slut lämnas över till sin rättmätige ägare.

Den var visserligen tom på slantar, men desto rikare på historia.

Tack Jan-Erik för att du kontaktade mig och kunde återbörda sparbössan till ursprungliga ägare.

Idag finns den att beskåda på restaurangen i Borgerskapets hus!

Ola Urdén
Borgerskapet i Uppsala